

Cultura | Actualitzat el 04/11/2017 a les 18:24

Ricard Ustrell: «Em sembla insultant que es qüestioni la professionalitat dels mitjans públics»

El conegut periodista publica el seu primer llibre, "Sense tu", que explica com un conegut presentador radiofònic decideix abandonar la feina per marxar sol a París | "El col·lectiu més egocèntric en el món dels oficis és el dels periodistes", afirma

Ricard Ustrell | Adrià Costa

Ricard Ustrell (https://ca.wikipedia.org/wiki/Ricard_Ustrell_i_Garrido) (Sabadell, 1990) és un cas inèdit de precocitat en el món del periodisme actual. Veu de llarg recorregut a la ràdio (*E/ Suplement*), rostre popular als dissabtes televisius catalans (*Preguntes freqüents*), articulista - també a **NacióDigital** (<http://www.naciodigital.cat/opinio/autor/2293/ricard/ustrell>) -, tastaolletes i ara escriptor. *Sense tu* (Rosa dels vents) (<https://www.megustaleer.com/libro/sense-tu/ES0148400>) és un debut fresc i intens, amb un pòsit de foscor, i que s'endinsa en un món que l'autor coneix prou bé. Un conegut presentador de ràdio decideix abandonar la feina i la vida a Barcelona per marxar tot sol a París. Amb aquest punt de partida, i amb la incògnita de saber per què ho ha fet, el llibre és molt més que una reflexió sobre la ràdio, per acabar sent una reflexió sobre la vida.

Atrafegats del tot per l'actualitat -fem l'entrevista en plena voràgine informativa d'un dijous on unes

possibles eleccions s'han mogut amunt i avall-, aconseguim aturar els mòbils per uns minuts i ens endinsem a la realitat d'un món que va començar a gestar-se ara fa deu anys, just quan iniciava la seva trajectòria a Catalunya Ràdio. Al principi, només eren reflexions o apunts sobre coses que passaven a companys. Fa dos anys, però, Ester Pujol l'empeny a posar-hi ordre i fer-ne un llibre. Ustrell no ho va dubtar, sobretot perquè el consell venia de qui havia impulsat la carrera literària de Rafel Nadal, Xavier Bosch o Jordi Basté. I, així, és com comencem a moure les fitxes d'una intensa partida d'escacs.

- En un fragment de *Sense tu* afirma que "en una partida d'escacs no sempre guanya qui mou les peces més ràpid", sinó "qui és capaç de preveure el moviment de l'altre, anticipar-se al joc i despistar el rival". Sembla una frase escrita per descriure els darrers dies a Catalunya.

- És cert, però t'asseguro que jo no volia parlar de política. Amb la reflexió em refereixo a aquest món on som i vivim, amb tan poca calma i poca reflexió. També em passa a mi, quan faig programes de ràdio i de televisió amb una velocitat que et deixa molts dubtes sobre si el que estàs fent ha tingut prou temps per madurar, per ser paït. I quan també te preguntes si ho has fet bé o és el correcte.

- Tenim la vida i la informació instal·lades en unes coordenades frenètiques. Com ho gestiona?

- Vivim l'era del "teva-meva" constant. Com dèiem al principi, una partida d'escacs permanent. I confesso que a mi mateix em passa, que quan jugo a escacs penso poc i m'equivoco. Per què? Perquè sóc molt impulsiu! I trobo que ara mateix a la política també hi ha massa impulsivitat. Caldria pausa.

Ricard Ustrell. Foto: Adrià Costa

- **No sé com pot arribar a gestionar tota aquesta informació tan ràpida, volàtil i canviant, fent un programa de televisió i un altre de ràdio. En una setmana, pot trobar-se amb un escenari totalment nou.**

- És cert, i ho patim. Fa un mes que no aconseguim fer els espais habituals del programa, i ho necessitaríem, i és una llàstima, perquè en ràdio necessites confiança i rodatge perquè els espais quallin. Això sí que em preocupa.

- **En tot cas, el to sí que l'han trobat al *Preguntes freqüents* (<http://www.ccma.cat/tv3/preguntes-freqüents/>), el nou programa dels dissabtes a TV3. Tothom en parla i té molt bones audiències.**

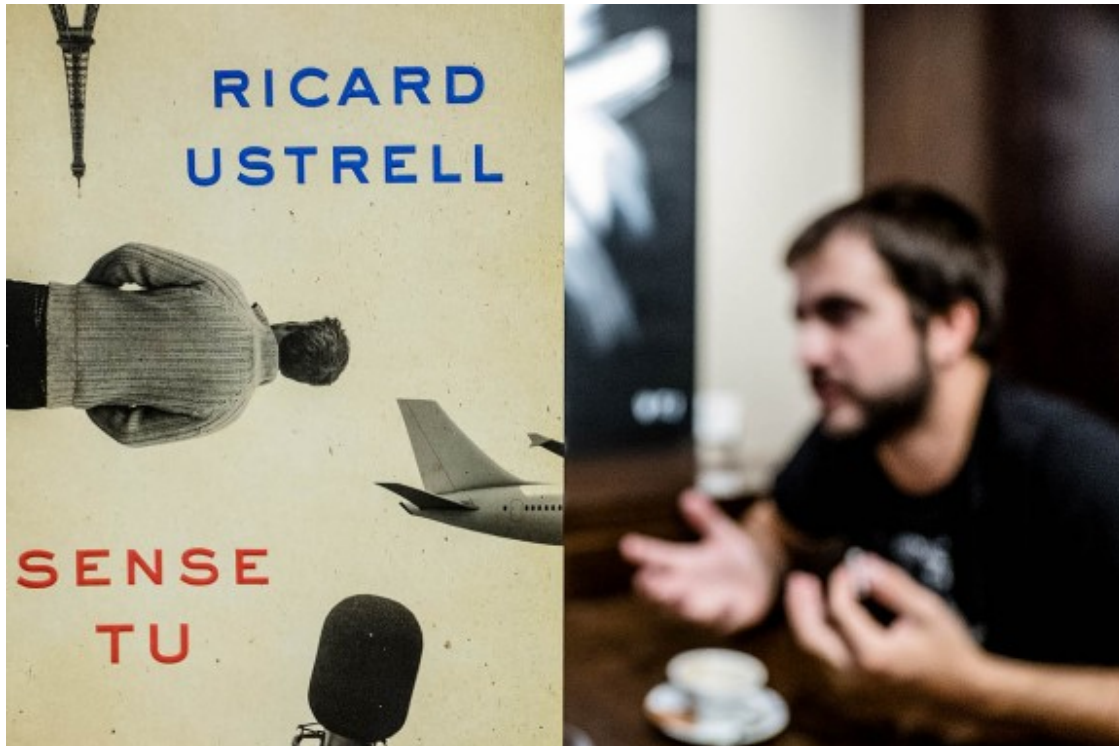
- L'èxit ha estat una conjunció de coses. Una, que el moment polític demana respostes. L'altra, que dissabte a la nit a TV3 hi havia un buit que no s'havia acabat de resoldre i el *FAQS* ha omplert el buit. La tercera, que hem caigut en gràcia. Jo sempre dic que no sé fer televisió, que a la tele sóc molt sapastre. No m'hi acabo de trobar del tot.

- **Potser és la gràcia: desprèn frescor i no sona anquilosat.**

- Em deixo guiar molt pel Paulí Subirà -realitzador del *Preguntes freqüents* (<http://www.ccma.cat/tv3/preguntes-freqüents/equip/>) - i per la gent del Terrat, que en saben molt. També m'ho estic passant molt bé, haig de confessar que no pateixo gens. I aquest és el motor que fa tirar endavant el projecte.

- **Molts espectadors han descobert un entrevistador que sap fer preguntes.**

- És molt complicat trobar el to. Jo simplement intento fer les preguntes que faria qualsevol persona que estaria mirant la televisió. I, això sí, tallar quan cal. La clau és fer les preguntes que faries si estiguessis mirant la tele des del sofà de casa.

Ricard Ustrell. Foto: Adrià Costa

- "La ràdio, si no s'estima no es fa bé", diu el seu protagonista en un moment de *Sense tu*. És talment així?

- Vaig començar a la ràdio amb tretze anys. Vaig deixar de jugar a futbol perquè no me'n sortia i vaig començar a retransmetre els partits de futbol del pati. Aquest enamorament m'ha durat molts anys, i ja no he parat. Escolto molta ràdio. Ara mateix, per exemple, escolto molt la SER, perquè el que hi ha aquí ja ho tinc molt vist, i m'agrada sentir coses noves, amb programes concrets, com el del Buenafuente, o el del Juan Carlos Ortega, o *La Ventana*. També programes com els de Jordi Basté o Toni Clapés. Hi ha molt bona ràdio, a Catalunya. Com el *Fons d'armari* (<http://www.ccma.cat/catradio/fons-armari/>), de la Mercè Folch, que m'agrada molt. Tenim molt bona ràdio.

- Justament, com viu vostè que es vulgui intervenir els mitjans públics catalans, bo i sabent que "tenim molt bona ràdio"?

- És un error tàctic de la política. TV3 i Catalunya Ràdio sempre han estat mitjans pluralíssims, on sempre hi he treballat lliurement. Puc assegurar que mai ningú no m'ha intentat influir. Que algú ara vingui a qüestionar aquesta professionalitat em sembla insultant, sense que això no vulgui dir que no haguem de ser crítics i millorar com informen i com expliquem les coses. Una cosa és que vulguin atacar els mitjans de comunicació de forma abrupta, i l'altra que no puguem qüestionar com fem algunes coses. Al capdavall, tots som humans i ens equivoquem.

- En contra del que s'ha dit, vostè sosté que sempre ha convidat a representants polítics i tertulians de tots els colors.

- El cap de setmana de l'1-O, un cap de premsa d'un dels partits de l'oposició em va dir que no participarien de cap acte de campanya electoral, perquè no consideraven que fos campanya. Ara bé, després no pots criticar que no hi ha pluralitat. Sobretot, perquè aquell cap de setmana vam portar perfils molt propers al PP o a C's. És la meva obligació com a periodista, sobretot com a periodista de TV3, perquè hem de buscar l'opinió de tota la societat.

Esteve Plantada conversant amb Ricard Ustrell. Foto: Adrià Costa

- Parlant de periodisme, al llibre afirma que "els periodistes sempre hem estat fàcils de distingir, ens fem notar". Tan clar ho veu?

- Sempre es parla que els actors son un col·lectiu molt egocèntric i que van molt a la seva. Però crec que el col·lectiu més egocèntric en el món dels oficis és el dels periodistes! [riu] Crec que parlem molt de nosaltres, constantment. Com a col·lectiu, moltes vegades portem el "jo" al davant. Crec que ens passem de parlar de nosaltres, i hauríem de parlar més de la gent i de les coses que passen.

- El protagonista de *Sense tu té deu anys més que vostè. Abans d'arribar al gir que explica per què deixa la feina -i que no explicarem-, vostè s'ha plantejat alguna vegada deixar l'ofici d'aquí a deu anys?*

- No sé què passarà en el futur, ni què faré d'aquí a deu anys. Però sí que m'agrada que a la vida les coses siguin curtes i intenses, també en periodisme. La vida són cicles. Estem en un món en què tot canvia, i m'hauré d'adaptar a les circumstàncies. Ara, però, vull seguir gaudint d'un moment en què m'ho estic passant molt bé.

- Fent el llibre, també s'ho ha passat bé?

- Sí, molt! És un llibre que no només parlar de la ràdio. Jo volia parlar d'aquelles coses que deixem de fer quan ens dediquem només a una sola cosa. Això li passa a molta gent. Al final, volia reflexionar sobre els "sense tu" que deixem al llarg de la vida, que són molts.

- La història és encapçalada per un fragment del poema *Posseït*, de Gabriel Ferrater.

- Em sembla un poema extraordinari que explica una mica la meua manera de ser. Al final, jo mateix sóc les persones que m'envolten, i la meua sang està feta de la sang de la gent que

m'envolta.

Ricard Ustrell. Foto: Adrià Costa

- Sense tu parla molt de la vida, però també molt de la mort.

- Sí, de la mort en tots els sentits: d'un projecte, d'una relació, d'una persona, d'un programa de ràdio, i també d'un mateix. Constantment parlo de l'inici i del final. La mort és un tema en què penso sovint. Em sap molt greu perdre gent, i no ho acabo de portar bé. Per això tenia aquesta necessitat d'anar buscant poemes com el *Posseït* de Ferrater.

- El llibre és sobrevolat per un punt de foscor que no ens abandona mai.

- Sí, és cert, hi ha foscor. Però en la foscor també hi ha vida. I en la foscor sempre hi ha bellesa. El "sense tu" ve d'aquí. La ràdio i l'enamorament són fantàstics, però en qualsevol amor hi ha desamor. Sempre hi ha pèrdues, el cicle va girant.

- Ara que parlem de poesia, m'ha cridat l'atenció el passatge on diu que "abans existien els poetes i els cantautors". Què ha passat? Ara ja no hi són?

- Abans, un cantautor o un poeta estava a les primers planes d'un diari o de qualsevol programa de ràdio o televisió. Avui, és a la pàgina senar del diari, arraconat i marginat a un requadre petit. És el món de la velocitat que dèiem al principi, d'allò que sembla interessar a la gent.

- És un nostàlgic.

- Tot l'antic m'agrada: una màquina d'escriure, una carta, un transistor. Jo voldria viure al segle XVIII! I sempre m'ha agradat relacionar-me amb gent més gran. De petit ja era "estrany": tímid, reservat, observador. M'agradava sentir les converses dels grans.

Ricard Ustrell. Foto: Adrià Costa

- No és molt habitual que algú vulgui reflexionar sobre la mort als 26 anys.

- Sempre he pensat que em moriré jove. És un sentiment que sempre he tingut, i això m'ha fet viure d'una manera determinada, més intensament.

- Un dels fets que caracteritza la trama de *Sense tu* són els girs. N'hi ha alguns de ben rellevants.

- Si no passen coses, m'avorreixo. [riu] En el fons, el llibre explica la història de dues persones: ell, l'home d'èxit que ha triomfat a la ràdio, i ella, que ha estat castigada per la vida. Les històries s'acaben creuant, i potser qui té èxit no en té tant, i qui és tan desgraciada, potser tampoc no ho és tant.

- Ha tret l'entrellat a què és tenir èxit o fracassar?

- És un dels temes que sobrevolen la novel·la, perquè entenem l'èxit com la cosa mediàtica del moment, i no assimilem que aquest èxit acostuma a marxar. En canvi, la història d'ella té més aquests grisos, plena de matisos i de realisme. He jugat molt a acostar o bé allunyar els dos protagonistes.

- Uns vaivens que, al llibre, són reforçats per una intensa presència musical: Leonard Cohen, Michael Nyman, Simon & Garfunkel, entre d'altres.

- És un llibre molt radiofònic. Un dels jocs és el d'intentar llegir i que el lector es pugui imaginar com sona allò que està passant. També he jugat molt amb els elements de caos que es creen mitjançant les cançons que van apareixent, com quan s'imagina el seu comiat a la feina amb Marina Rossell i

Jaume Sisa cantant el *Confutatis* del Rèquiem de Mozart. És surrealista! Les músiques també confonen, i també t'acompanyen en un estat d'ànim.

Ricard Ustrell. Foto: Adrià Costa